

RP 5/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen, punktskattelagen och tobakslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att mervärdesskattelagen och punktskattelagen ändras så att varor för att medföras i de resandes personliga bagage ska kunna säljas som skattepliktiga i en skattefri butik på en flygplats till resande som reser inom Finland eller som anländer till Finland. För närvarande är det enligt mervärdesskattelagen och utifrån tillämpningspraxis för punktskattelagen tillåtet med skattepliktig försäljning i en skattefri butik till resande till andra medlemsstater i Europeiska unionen.

Dessutom föreslås det att bestämmelserna om varningsmärkningar för tobaksprodukter preciseras i tobakslagen så att det på detaljhandelsförpackningar som säljs från en butik för skattefria varor på en flygplats till passagerare som reser inom eller anländer till Finland ska krävas varningsmärkningar på finska och svenska på motsvarande sätt som vid annan inhemsk försäljning.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Europeiska unionens lagstiftning.....	3
2.2 Nationell lagstiftning.....	5
2.3 Bedömning av nuläget.....	7
3 Målsättning.....	9
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	9
4.1 De viktigaste förslagen.....	9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	11
5 Remissvar.....	11
6 Ikraftträdande.....	13
LAGFÖRSLAG.....	14
1. Lag om ändring av 70 b och 72 i § i mervärdesskattelagen.....	14
2. Lag om ändring av 63 och 89 § i punktskattelagen.....	15
3. Lag om ändring av 40 § i tobakslagen.....	16
BILAGA.....	17
PARALLELLTEXT.....	17
1. Lag om ändring av 70 b och 72 i § i mervärdesskattelagen.....	17
2. Lag om ändring av 63 och 89 § i punktskattelagen.....	18
3. Lag om ändring av 40 § i tobakslagen.....	19

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt 70 b § 3 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) är det i sådana skattefria butiker på flygplatser som utgör tullager eller skatteupplag möjligt att till resande skattefritt sälja varor som medförs i deras personliga bagage. Den skattefria försäljningen gäller endast resande som reser utanför Europeiska unionen. Från ett skatteupplag kan varor säljas till mervärdesskattepliktiga priser till resande som reser till en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

På motsvarande sätt är varor som säljs i en skattefri butik på en flygplats och som ska medföras som bagage av resande som reser till länder utanför EU enligt punktskattelagen (182/2010) skattefria. Enligt tillämpningspraxis får punktskattepliktiga produkter dessutom säljas från butiken till ett pris som innehåller punktskatt till resande som reser till en annan EU-medlemsstat.

Enligt den gällande lagstiftningen är det inte möjligt att sälja varor till skattepliktiga priser från ett skatteupplag på en flygplats till resande som anländer till Finland eller reser inom Finland.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. En remissbehandling om utkastet till proposition ordnades den 22.12.2021–12.1.2022. Utlåtanden begärdes av myndigheter, intresseorganisationer inom näringslivet och aktörer som är centrala med tanke på propositionen samt av Ålands landskapsregering.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden VM105:00/2021¹.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Europeiska unionens lagstiftning

Mervärdesbeskattning

Grunden för det mervärdesskattesystem som tillämpas i Finland har definierats på ett sätt som är bindande för Finland i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (nedan *mervärdesskattedirektivet*). Mervärdesskatt betalas i regel på all försäljning av varor och tjänster som sker i form av ekonomisk verksamhet, om inte försäljningen är skattefri enligt direktivet.

Mervärdesskattedirektivet innehåller bestämmelser om medlemsstaternas möjlighet att föreskriva om annat lagerförfarande än tullagerförfarandet. Försäljning och import av varor som omfattas av lagerförfarandet är mervärdesskattefri. En medlemsstat kan också undanta bland annat försäljning av varor som är föremål för ett sådant förfarande från skatt. Punktskattepliktiga varor anses omfattas av ett sådant förfarande när de finns i ett sådant skatteupplag som avses i punktskattedirektivet. Enligt artikel 157.2 i mervärdesskattedirektivet får medlemsstaterna inte

¹ <https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM105:00/2021>

föreskriva något annat lagerförfarande än tullagerförfarandet för icke punktskattepliktiga varor när dessa varor är avsedda att levereras till detaljhandelsledet.

Enligt artikel 158.1 i mervärdesskattedirektivet får medlemsstaterna dock, med avvikelse från artikel 157.2, föreskriva ett annat lagringsförfarande än tullagerförfarandet i följande fall: a) när varor är avsedda för skattefria butiker, för leveranser av varor avsedda att medföras i den resandes personliga bagage när det gäller resande vilka med flyg eller sjövägen beger sig till ett tredje territorium eller ett tredjeland och som är undantagna från skatteplikt i enlighet med artikel 146.1 b, b) när varor är avsedda för beskattningsbara personer, för leveranser som dessa gör till resande ombord på flygplan eller fartyg under en flygning eller överfart till en ankomstort som är belägen utanför gemenskapen, c) när varor är avsedda för beskattningsbara personer, för leveranser som dessa utför och som är undantagna från mervärdesskatt i enlighet med artikel 151. Enligt artikel 158.2 i direktivet ska medlemsstaterna, när de utnyttjar möjligheten till undantag från skatteplikt enligt punkt 1 a, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa en korrekt och enkel tillämpning av detta undantag och förhindra eventuellt skatteundandragande, skatteflykt eller missbruk. Enligt artikel 158.3 i direktivet avses i punkt 1 a med skattefria butiker varje inrättning inom en flygplats eller hamn som uppfyller de villkor som fastställts av de behöriga myndigheterna.

Med tredjeländer avses i mervärdesskattedirektivet varje stat eller territorium där fördraget om upprättandet av Europeiska unionen inte ska tillämpas på och med tredjeterritorium områden som i direktivet jämföras med tredjeländer, såsom Åland och Kanarieöarna som hör till EU:s tullområde.

Punktbeskattning

De grundläggande principerna för punktbeskattningen har harmoniserats i EU genom rådets direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG, nedan *punktskattedirektivet*. Punktbeskattningen utgår från territorialitetsprincipen, enligt vilken varje medlemsstat i EU beskattar konsumtion som äger rum på dess område. I alla medlemsstater inom EU tas harmoniserade punktskatter ut på flytande bränslen, elström, naturgas, stenkol, alkohol och alkoholdrycker samt på tobaksprodukter. Punktskattedirektivet gör det möjligt att under vissa förutsättningar nationellt påföra punktskatt även på andra produkter. Bestämmelser om grunderna för hur skatten bestäms, minimiskattenivåerna och skattefrihet i fråga om de harmoniserade skatterna finns i de direktiv som gäller respektive skatteslag.

I punktskattedirektivet föreskrivs det om sådana grunder som är gemensamma för samtliga punktskatter och på vilka medlemsstaterna antingen ska eller har möjlighet att befria produkter från punktskatt. Enligt punktskattedirektivet får medlemsstaterna befria sådana varor som säljs från en skattefri butik till resande som reser till ett tredjeland eller tredjeterritorium och som de resande för med sig i sitt personliga bagage från punktskatt. Med skattefri butik avses i direktivet en inrättning belägen inom en flygplats eller hamn som uppfyller de villkor som har fastställts av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska fastställa villkoren så att kringgående av skatt, undandragande av skatt och andra former av missbruk förhindras. Med tredjeland avses i direktivet varje stat eller territorium som fördraget om upprättandet av Europeiska unionen inte gäller och med tredjeterritorium bland annat Åland och Kanarieöarna som hör till unionens tullområde. Med resande till ett tredjeterritorium eller tredjeland avses passagerare som innehar en färdhandling för flyg- eller sjöresa vilken anger att den slutliga destinationen är en flygplats eller hamn i ett tredjeterritorium eller tredjeland.

2.2 Nationell lagstiftning

Mervärdesbeskattning

Enligt mervärdesskattelagen ska mervärdesskatt betalas till staten på rörelsemässig försäljning av varor och tjänster i Finland.

Enligt 70 b § 3 mom. i mervärdesskattelagen betalas inte skatt på försäljning i ett tullager på en flygplats enligt artikel 240 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen eller på försäljning i ett skattefritt lager enligt 72 j § av varor för att medföras som personligt bagage, om köparen reser utanför EU. Till en person som är bosatt eller stadigvarande vistas i Norge får dock skattefritt säljas endast alkoholdrycker, tobaksprodukter, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel.

I mervärdesskattelagen har det tagits in bestämmelser om skatteupplagringsförfarandet. Med varor som omfattas av skatteupplagringsförfarandet avses varor i ett skattefritt lager som hålls med stöd av Skatteförvaltningens tillstånd under vissa begränsningar. I tillståndsbeslutet fastställs villkoren för hållande av lagret. Punktskattepliktiga varor anses omfattas av skatteupplagringsförfarande när de finns i ett sådant skatteupplag som avses i 6 § 4 punkten i punktskattelagen.

Enligt 72 h § 1 mom. 2 punkten i mervärdesskattelagen betalas skatt inte på import och försäljning av en vara som avses i 72 i § och som överförs till skatteupplagringsförfarande enligt 72 j §. Enligt 1 mom. 4 punkten i samma paragraf betalas skatt inte på försäljning av en vara som avses i 72 i § och som omfattas av skatteupplagringsförfarande enligt 72 j §.

I 72 i § 1 mom. i mervärdesskattelagen finns en uttömmande förteckning över de varor som i Finland kan omfattas av ett skatteupplagringsförfarande. Enligt 72 i § 2 mom. i mervärdesskattelagen tillämpas vad som föreskrivs i 1 mom. också på andra varor, om varorna är avsedda för en näringsidkare att säljas enligt 70 § 1 mom. 6 och 8 punkten för utrustning av ett luftfartyg eller ett fartyg, för sådan skattefri försäljning av varor för försäljning till resande som reser utomlands ombord på ett fartyg i internationell trafik som avses i 70 § 1 mom. 7 punkten, för sådan skattepliktig försäljning till resande som sker under persontransport inom EU som avses i 70 § 2 mom., för sådan skattefri försäljning till resande som reser utanför EU som avses i 70 b § 3 mom., eller för att säljas på en plats som avses i 70 b § 3 mom. till resande till en annan medlemsstat för att medtas som bagage. Försäljning av varor som flyttas till ett skatteupplag till en näringsidkare för ovannämnda ändamål är alltså skattefri. Försäljning av varor så att de flyttas ut ur skatteupplaget är skattepliktig, om det inte särskilt föreskrivs om skattefrihet.

Tax free-försäljningen upphörde vad gäller resor inom EU den 1 juli 1999 i fråga om sjö- och flygresor mellan medlemsstaterna samt på flygplatser. I den allmänna motiveringen till den regeringsproposition som gäller detta (RP 6/1999 rd) har det ansetts att eftersom det i praktiken är svårt att särskilja varor som säljs som skattepliktiga och skattefria i samband med införandet av ett skatteupplagringsförfarande, kan skatteupplagringsförfarandet tillämpas på dessa varor även om de senare säljs som skattepliktiga till resande som reser till en annan medlemsstat. I motiveringen till regeringspropositionen har det dock ansetts att frågan om huruvida den aktuella ståndpunkten är förenlig med EU-rätten lämnar rum för tolkning och att ärendet ännu kan granskas på nytt.

Landskapet Åland omfattas enligt protokoll 2 som finns som bilaga till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994) inte av den Europeiska gemenskapens

mervärdesskattelagstiftning. I mervärdesbeskattningen betraktas Åland enligt mervärdesskatte-direktivet som ett tredjeterritorium, som jämförs med tredjeländer, det vill säga länder utanför gemenskapen.

På Åland tillämpas i princip det normala mervärdesskattesystemet enligt mervärdesskattelagen. Enligt 1 a § 1 mom. i mervärdesskattelagen avses med Finland i mervärdesskattelagen Finlands mervärdesskatteområde enligt Europeiska gemenskapernas lagstiftning samt landskapet Åland. Åland hör alltså till Finlands område vid tillämpningen av bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Bestämmelser som gäller dessa undantag finns i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996), nedan *undantagslagen*. Enligt 1 a § 2 mom. i mervärdesskattelagen avses med medlemsstat och gemenskapen medlemsstaternas och gemenskapens mervärdesskatteområde enligt Europeiska gemenskapernas lagstiftning.

Bestämmelserna om skattefri försäljning från skattefria varubutiker till personer utanför EU i 70 b § 3 mom. i mervärdesskattelagen är också tillämpliga på försäljning på flygplatsen på Åland till personer som reser utanför gemenskapen. Enligt 13 § i undantagslagen anses vid tillämpningen av 70 b § 3 mom. i mervärdesskattelagen en vara ha blivit såld till en person som reser ut från gemenskapen också då den har sålts till någon som reser från landskapet Åland till en annan del av landet eller en annan medlemsstat eller från en annan del av landet till landskapet, med vissa begränsningar vad gäller resor mellan landskapet och det övriga Finland. I landskapet Åland tillämpas också bestämmelserna om skatteupplagringsförfarande i mervärdesskattelagen. Dessutom ingår i 16 § i undantagslagen en utvidgning av tillämpningsområdet för 72 i § 2 mom. i mervärdesskattelagen, som bland annat gäller sådana ovannämnda varor som är avsedda för försäljning enligt 13 § i undantagslagen. Tillämpningsområdet för skatteupplagringsförfarandet har alltså utvidgats till denna del.

Punktbeskattning

Punktskattedirektivet har genomförts i Finland genom punktskattelagen. Utöver de harmoniserade punktskatterna tas på nationell nivå ut punktskatt på bland annat läskedrycker, dryckesförpackningar, cigarettapper och vätska för elektroniska cigaretter.

I punktskattelagen finns bestämmelser om sådana grunder för skattefrihet som är gemensamma för samtliga punktskatter. Skattefria är enligt 89 § i den lagen bland andra sådana produkter som till passagerare som reser utanför EU säljs i en skattefri butik på en flygplats för att medföras som bagage. Med en skattefri butik avses ett skatteupplag. Enligt 23 och 24 § i punktskattelagen beviljas tillstånd att verka som godkänd upplagshavare och för skatteupplag den som har en butik för skattefria varor. Punktskattelagen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd att verka som godkänd upplagshavare och för skatteupplag, såsom att produkterna i ett skatteupplag ska ordnas så att myndigheten utan svårighet kan konstatera deras kvantitet och kvalitet. Enligt 24 § 2 mom. i den lagen beviljas tillstånd att hålla skatteupplag inte för den delen av ett upplag som används som lager eller plats för minutförsäljning av punktskattepliktiga produkter. Denna bestämmelse gäller dock inte skatteupplag som används för försäljning av skattefria varor.

Enligt undantagslagen tillämpas i princip samma bestämmelser på överföring av punktskattepliktiga varor mellan Åland och det övriga Finland som på export till och import från länder utanför EU. När punktskattelagens bestämmelser om skattefri försäljning i en skattefri butik på en flygplats till en resande som reser utanför EU tillämpas, anses produkterna enligt undantagslagen ha sålts till en resande som reser utanför EU också när de säljs till en resande som reser

RP 5/2022 rd

från landskapet Åland till en annan plats i Finland, till en resande som reser till en annan medlemsstat eller en plats utanför gemenskapen eller till en person som reser från en annan plats i Finland till landskapet.

I lagen om tobaksaccis (1470/1994) föreskrivs det om prisetiketter som fästs på tobaksprodukter. Enligt 11 § i lagen ska en skattskyldig innan tobaksprodukterna frisläpps för konsumtion i Finland förse produkterna med prisetiketter som fästs på detaljhandelsförpackningen under ett skyddshölje eller med sådan text som trycks på detaljhandelsförpackningen och som det detaljhandelspris som avses i 8 § i lagen framgår av. Bestämmelsen gäller inte vätskor för elektroniska cigaretter eller tobaksprodukter avsedda för upphettning, vars skatt inte baserar sig på detaljhandelspriset.

Alkohollagstiftning

I alkohollagen (1102/2017) föreskrivs det om detaljhandel med alkoholdrycker på flygplatser. Anmälningsskyldig detaljhandeln på finländska flygplatser utgör ett undantag från såväl tillståndsplikten för försäljning av alkoholdrycker som detaljhandelsmonopolet för alkoholdrycker, och försäljning är tillåten endast till passagerare som reser utomlands för att medföras på resan. Anmälningsskyldig försäljning till passagerare som reser med inrikes flyg eller anländer till Finland är enligt 48 § 1 mom. i den lagen inte tillåten. Detaljhandel med alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol, det vill säga alkoholdrycker som inte omfattas av alkoholbolagets ensamrätt enligt alkohollagen, kan vara tillåten till de resande i fråga med ett sådant detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som avses i 17 § i alkohollagen. Huruvida en såld alkoholdryck är skattepliktig eller skattefri har ingen betydelse i sammanhanget. På motsvarande sätt innebär bestämmelserna i alkohollagen att anmälningsskyldig försäljning av alkoholdrycker till personer som reser till Åland från andra platser i Finland eller från Åland till andra platser i Finland inte är tillåten i skattefria butiker på flygplatser.

Tobakslagstiftningen

Tobakslagen (549/2016) innehåller bestämmelser om märkning av detaljhandelsförpackningar för tobaksprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt för örtprodukter för rökning. Förpackningarna ska förse med varningstexter på finska och svenska om tobaksprodukternas negativa effekter på hälsan. I lagens 40 § föreskrivs det om undantagen som gäller varningsmärkning i utrikestrafik. Varningsmärkningar på finska och svenska krävs för närvarande inte på detaljhandelsförpackningar bland annat när produkterna säljs i en butik för skattefria varor på en flygplats. Detaljhandelsförpackningar ska dock vara försedda med varningsmärkningar med bilder och med varningstexter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG, nedan *tobaksdirektivet*, men de behöver alltså inte vara på finska och svenska.

Undantaget i 40 § i tobakslagen från språkravet i fråga om varningsmärkningar grundar sig på att det gäller produkter som ska exporteras. Kravet på att finska och svenska ska användas i varningsmärkningar vid inrikes försäljning grundar sig på artikel 8 i tobaksdirektivet, och nationella undantag från kravet är inte möjliga.

2.3 Bedömning av nuläget

Mervärdesbeskattning

RP 5/2022 rd

Mervärdesskattelagen möjliggör inte försäljning av varor från ett skatteupplag på en flygplats till resande som reser till Finland eller inom Finland. Om en aktör som har en butik för skattefria varor vill sälja varor också till personer som reser inom Finland, ska denne köpa produkterna separat med mervärdesskatt och hålla dem åtskilda från skatteupplagsprodukter. I praktiken kräver detta förfarande två separata butiker i en terminalbyggnad, vilket skulle vara problematiskt redan på grund av terminalbyggnadens begränsade utrymme.

Mervärdesskattelagen möjliggör skattepliktig försäljning från ett skatteupplag till passagerare som reser till en annan medlemsstat. Detta förfarandes förenlighet med EU-rätten lämnar rum för tolkning, men det kan av praktiska skäl anses vara ändamålsenligt. Förfarandet bedöms inte ha orsakat problem med skattekontrollen. Vid försäljning i en skattefri butik kontrolleras destinationen för den resandes flyg med en kassaapparats skanner från kundens kontrollkort (boarding pass). I kassaregistret har destinationer för alla flyg matats in och apparaten tolkar den skannade koden enligt detta. Produkten säljs med mervärdesskatt om destinationen finns i ett annat EU-land eller utan mervärdesskatt om destinationen ligger utanför EU.

Punktbeskattning

Punktskattedirektivet omfattar butiker för skattefria varor endast när det är fråga om försäljning till personer som reser utanför EU. Ställningen för skatteupplag i butiker för skattefria varor gör det möjligt att i praktiken tillämpa skattefrihet vid försäljning till personer som reser utanför EU på det administrativt lättaste sättet som följer: butiken är ett skatteupplag, varvid de produkter som säljs i butiken skattefritt kan överföras till butiken i punktbeskattningens uppskovsförfarande och dessutom kan skattefriheten för försäljning till turister genomföras som direkt skattefrihet med hjälp av lagerhållarens skattedeklaration. Cirka tjugo skattefria upplag är verksamma som butiker för skattefria varor.

Utöver skattefri försäljning till resande som reser utanför EU får punktskattepliktiga varor i enlighet med nationell praxis för tillämpning av lagen säljas från samma butik för skattefria varor till personer som reser till en annan medlemsstat till ett punktskattepliktigt pris. Varorna i butiken är skattefria, men för varor som säljs till en person som reser till en annan medlemsstat i EU ska skatteupplagshavaren deklarerera och betala punktskatt. Skattekontroll tillämpas i regel på butiker för skattefria varor genom företagsinspektioner i efterhand på samma sätt som på andra skatteupplag.

I tillståndspraxis som gäller skatteupplag har man i allmänhet utgått från att tillstånd för skatteupplag inte beviljas för upplag där både skattefria och skattepliktiga varor förvaras. Mot denna bakgrund kan det anses ändamålsenligt med en tillämpningspraxis enligt vilken alla produkter är skattefria i butiken. I annat fall är det nödvändigt att för skattefri och skattepliktig försäljning inrätta två butiker som är fysiskt åtskilda från varandra.

Nuläget kan anses vara ändamålsenligt och förenligt med bestämmelserna i såväl direktivet som lagen enligt en vag tolkning av dessa bestämmelser. Ju fler varor som säljs för skattepliktiga ändamål i en butik för skattefria varor, desto mer fjärmar man sig dock från en sådan butik som avses i bestämmelserna och som kan ha ett skatteupplags ställning. Det är en tolkningsfråga i vilket skede en butik inte längre kan betraktas som en butik för skattefria varor utan som en sådan plats för minutförsäljning av punktskattepliktiga produkter som i enlighet med huvudregeln i punktskattelagen inte beviljas tillstånd för skatteupplag.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att tillåta att skattepliktig försäljning i sådana butiker för skattefria varor på flygplatser som utgör skatteupplag också till passagerare som reser till eller inom Finland. Motsvarande möjlighet till skattepliktig försäljning ingår i mervärdesskattelagen vad gäller personer som reser till en annan medlemsstat. Vid punktbeskattningen har skattepliktig försäljning från ett skatteupplag till resande till en annan medlemsstat godkänts i tillämpningspraxis.

Propositionen stöder till denna del den turistsektor som utsatts för prövningar under covid-19 pandemin. Ändringen gör det lättare för resande som reser till Finland och reser inom Finland att göra inköp i och med att de ges samma möjligheter att göra inköp som andra resande som reser inom EU.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen och punktskattelagen ändras så att skattepliktiga produkter ska kunna säljas i en skattefri butik på flygplatser till resande som reser till eller inom Finland. Möjliggörande av skattepliktig försäljning utgör dock inget undantag från alkoholbolagets ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker eller från tillståndsplikten för försäljning.

Dessutom föreslås det att det undantag i tobakslagen som gäller varningsmärkningar på finska och svenska på detaljhandelsförpackningar preciseras i fråga om butiker för skattefria varor på flygplatsen så att undantaget inte gäller produkter som säljs till resande som anländer till eller reser inom Finland.

Mervärdesbeskattning

I samband med lagerhållarens försäljningsprocess på ett skatteupplag kontrolleras den resandes flygdestination från kundens kontrollkort för att fastställa rätt mervärdesskattebehandling för varorna. Att möjliggöra mervärdesskattepliktig försäljning från ett skatteupplag även för resande som reser inom Finland kräver inga ändringar vad gäller lagerhållarens försäljningsprocess. Ändringen ska inte anses medföra någon risk för skattekontrollen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att 72 i § 2 mom. i mervärdesskattelagen ändras så att i det momentet också tas in varor som är avsedda för en näringsidkare för att på en plats som avses i 70 b § 3 mom. säljas för att medtas som bagage till resande som reser inrikes i Finland eller till resande som återvänder till Finland från utlandet. Försäljning till näringsidkare av varor som flyttas till eller finns i skatteupplaget för sådan försäljning ska alltså vara skattefri. Försäljning av varor från ett lager till sådana resande ska vara skattepliktig. Med Finland avses vid tillämpning av mervärdesskattelagen förutom Finlands mervärdesskatteområde enligt EU-lagstiftningen även landskapet Åland, och därför gäller ändringen på motsvarande sätt också skatteupplag på flygplatsen på Åland. Försäljning till någon som reser från landskapet till en annan medlemsstat eller mellan landskapet och andra delar av Finland är även i fortsättningen skattefri med stöd av 13 § i undantagslagen, med de i 2 mom. avsedda begränsningar som gäller för den som reser mellan landskapet och en annan del av Finland.

RP 5/2022 rd

Det föreslås att 70 b § 3 mom. ändras så att uttrycket Europeiska unionen ersätts med uttrycket Gemenskap såsom det definieras i 1 a § 2 mom.

Dessutom förtydligas den svenska språkdräkten i 72 i § 2 mom. och 70 b § 3 mom.

Punktbeskattning

I 89 § 2 mom. i punktskattelagen föreskrivs det om skattefrihet för varor som säljs för att medföras som bagage till resande utanför EU i en skattefri butik på en flygplats. I momentet avses med skattefri butik ett skatteupplag enligt 6 § 5 punkten.

Momentet ändras så att det till momentet fogas en uttrycklig bestämmelse om försäljning till andra resande än sådana som reser utanför EU. Dessutom förtydligas momentets svenska språkdräkt. I en skattefri butik på en flygplats ska det vara tillåtet att sälja punktskattepliktiga produkter till andra resande, såsom personer som reser inrikes i Finland och personer som anländer till Finland från ett land utanför EU eller från en annan EU-medlemsstat. Bestämmelsen ska också omfatta sådan skattepliktig försäljning till resande som reser till en annan medlemsstat som omfattas av nuvarande tillämpningspraxis. För skattepliktiga försäljningar ska den godkända upplagshavaren deklarerat och betala punktskatt. Förfarandet motsvarar förfarandet enligt nuvarande tillämpningspraxis vid försäljning av skattepliktiga varor från en butik för skattefria varor till resande som reser till en annan medlemsstat. När det gäller tobaksprodukter bör det noteras att vid försäljning av tobaksprodukter till resande inom landet och till resande som anländer till Finland är det fråga om frisläppande av produkter för konsumtion i Finland, varvid bestämmelsen om prisetiketter i lagen om tobaksaccis ska iakttas.

Genom förslaget ändras inte nuläget för det som föreskrivs i undantagslagen som gäller skattefri försäljning i butiker för skattefria varor på flygplatser till resande som reser från landskapet Åland till andra delar av Finland, till en annan medlemsstat eller till länder utanför EU eller från andra delar av Finland till landskapet.

Dessutom uppdateras den hänvisning som i momentet görs till 6 § 5 punkten så att den på basis av den lagändring som trätt i kraft tidigare gäller 6 § 4 punkten.

I 63 § i punktskattelagen föreskrivs det om uppdelning av en flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga produkter under ett uppskovsförfarande i två eller flera flyttningar. Genom bestämmelsen genomförs artikel 23 i punktskattedirektivet. Bestämmelsen gäller flyttning av energiprodukter som omfattas av den harmoniserade punktskatten, vilket framgår av 63 § 1 mom. i lag 182/2010. Paragrafen har ändrats för den behöriga myndighetens del genom lagen 1178/2016, som trädde i kraft den 1 januari 2017. I samband med detta ändrades ordalydelsen i det inledande stycket i den finska lagtexten 1 mom. till följd av ett skrivfel. Skrivfelet i den finska texten i 1 mom. korrigeras så att ordet ”energiatuotteet” återinförs i det inledande stycket i stället för ”tuotteet”.

Tobakslagstiftningen

Det föreslås att 40 § i tobakslagen preciseras så att paragrafen delas upp i punkter och att 1 punkten i paragrafen motsvarar nuläget. På grund av de ändringar som föreslås i mervärdesskattelagen och punktskattelagen begränsas det undantag enligt 2 punkten som gäller en butik för skattefria varor på en flygplats till att gälla situationer där tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning säljs till passagerare som reser utom-

lands för att medföras på resan. Ett sådant undantag som avses i paragrafen från kraven på varningsmärkningar ska däremot inte gälla försäljning till resande som reser till eller inom Finland, utan i sådana situationer ska det på detaljhandelsförpackningar krävas varningsmärkningar på finska och svenska, på motsvarande sätt som vid annan inhemsk försäljning.

Preciseringen är nödvändig när det blir möjligt att sälja skattefria varor också till resande som reser inom landet eller till resande som återvänder till Finland, eftersom detaljhandelsförpackningarna enligt artikel 8 i tobaksdirektivet ska vara försedda med hälsovarningar på det eller de officiella språken i den medlemsstat där varan släpps ut på marknaden.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser

Möjliggörande av skattepliktig försäljning i en butik för skattefria varor också för resande som reser till eller inom Finland åsidosätter i regel sådan konsumtion som även i övriga fall skulle ha skett i Finland. Överföringen av konsumtionen till flygplatsen inverkar då inte på intäkterna av mervärdesskatten eller punktskatten. Ändringen har dock en positiv effekt på sådana butiker på flygplatser som utgör skatteupplag. Förslaget förbättrar också konkurrensneutraliteten mellan flygplatsbutiker och andra butiker som säljer motsvarande varor.

Förslaget kan dock ha en liten ökande effekt för mervärdes- och punktskatteintäkterna till den del de ökade konsumtionsmöjligheterna på flygplatsen åsidosätter ankommande resandes konsumtion utomlands.

Konsekvenser för Skatteförvaltningens verksamhet

Den föreslagna ändringen bedöms inte ha några betydande konsekvenser för Skatteförvaltningens verksamhet. Ändringen ökar Skatteförvaltningens uppgifter och kostnader i anknytning till anvisningar och kommunikation i någon mån.

5 Remissvar

Sammanlagt lämnades 10 utlåtanden om utkastet till proposition. Utlåtanden lämnades av social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, Ålands landskapsregering, Skatteförvaltningen, Tullen, Finlands näringsliv rf, Finsk Handel rf, Centralhandelskammaren rf, Företagarna i Finland rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira meddelade att det inte har något att yttra i ärendet.

Remissinstanserna ställde sig i huvudsak positiva till propositionen och understödde propositionens mål. Majoriteten av remissinstanserna hade inte något att anmärka på propositionens innehåll.

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterar i sitt utlåtande att det i motiveringen till propositionen på rätt sätt hänvisas till bestämmelsen i alkohollagen, enligt vilken detaljhandel med alkoholdrycker anmälningspliktigt får bedrivas i en butik för skattefria varor på en flygplats där dryckerna endast säljs till passagerare som reser utomlands för att medföras på resan. Ministeriet anmärker att det till propositionen dock bör fogas ett preciserande omnämmande av att detaljhandel med alkoholdrycker som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol kan vara tillåten med ett i alkohollagen avsett detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker till passagerare som reser

inom Finland eller återvänder till Finland. Ministeriet föreslår att motiveringen till propositionen preciseras med ett konstaterande om att möjliggörandet av skattepliktig försäljning inte utgör ett undantag från alkoholbolagets ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker eller tillståndsplikt för försäljning som följer av alkohollagen. Motiveringen till propositionen har kompletterats till denna del efter remissbehandlingen. Ministeriet konstaterar i sitt utlåtande också att den föreslagna ändringen innebär att resande som anländer till Finland eller reser inom Finland till skillnad från tidigare kan köpa tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning som inte är försedda med varningsmärkningar på finska och svenska om tobaksprodukters negativa effekter på hälsan. Enligt 40 § i tobakslagen ska nämligen det som i vissa av lagens paragrafer föreskrivs om användning av finska och svenska i varningsmärkningar inte tillämpas på försäljningen av dessa produkter i butiker för skattefria varor på en flygplats. Detta undantag från språkraven baserar sig på att det är fråga om varor som förs ut ur landet. Ministeriet konstaterar att kravet på att finska och svenska ska användas i varningsmärkningar vid försäljning i Finland baserar sig på tobaksdirektivet, och att det inte kan föreskrivas om några undantag från det på nationell nivå. Således ska försäljningen av tobaksprodukter i propositionen lämnas utanför den föreslagna regleringen eller alternativt ska 40 § i tobakslagen ändras så att omnämmandet av butiker för skattefria varor på flygplatser stryks ur paragrafen. Till propositionen har det efter remissbehandlingen i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet fogats ett lagförslag om ändring av 40 § i tobakslagen. Enligt förslaget ska undantaget från språkraven i paragrafen gälla produkter som säljs i butiker för skattefria varor på flygplatser endast om produkterna säljs till passagerare som reser utomlands för att medföras på resan.

Kommunikationsministeriet konstaterar i sitt utlåtande att den permanenta lagändringen delvis motiveras med att man vill kompensera de skador som den tillfälliga covid-19-krisen medför, och ministeriet anser det vara ett lönsamt ändamål att de ekonomiska verksamhetsförhållandena för näringsidkare som bedriver verksamhet i terminalerna samt att servicenivån och användarerfarenheterna av terminalerna kan förbättras i och med lagändringen. Motiveringen till propositionen har inte kompletterats till denna del, eftersom det i enlighet med ministeriets uppfattning konstateras i motiveringen att ändringen har en positiv effekt på sådana butiker på flygplatser som utgör skatteupplag och att förslaget förbättrar konkurrensneutraliteten mellan flygplatsbutiker och andra butiker som säljer motsvarande produkter. Dessutom konstateras det i motiveringen till propositionen att ändringen gör det lättare för resande som anländer till Finland eller reser inom Finland att göra inköp.

Ålands landskapsregering konstaterar i sitt utlåtande att den uppfattar och förutsätter att den för närvarande tillåtna skattefria försäljningen vid resor till och från Åland enligt den begränsning som finns i undantagslagen kommer att fortsätta såsom för närvarande oavsett den föreslagna lagändringen. Om lagförslaget ska uppfattas på annat sätt förutsätter landskapsregeringen att ministeriet omedelbart kontaktar landskapsregeringen. Propositionens motivering har efter remissbehandlingen förtydligats ytterligare för att klargöra att den för närvarande tillåtna skattefria försäljningen vid resor till och från Åland enligt den begränsning som finns i undantagslagen kommer att fortsätta såsom för närvarande oavsett den föreslagna lagändringen.

Även Tullen fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid förslagets förenlighet med undantagsbestämmelsen i 40 § i tobakslagen. Tullen påpekar dessutom att tobakslagen tillåter en privatperson som anländer till Finland som passagerare att föra in en begränsad mängd produkter som avviker från kravet på varningsmärkningar. Tullen begär att man vid beredningen beaktar eventuella övervakningssvårigheter som kan följa av att en person som anländer till Finland från utlandet vid ankomsten till Tullens kontrollstation eventuellt kan ha med sig både tobaksprodukter som förts in från utlandet och tobaksprodukter som skaffats från tax free-butiken i samband med ankomsten till Finland. Till propositionen har efter remissbehandlingen fogats ett

RP 5/2022 rd

lagförslag om ändring av 40 § i tobakslagen, enligt vilket kraven på finsk- och svenskspråkiga varningsmärkningar ska gälla produkter som skaffats från en butik för skattefria varor på en flygplats i samband med ankomsten till Finland. Det förväntas inte till följd av lagförslaget uppstå sådana eventuella övervakningssvårigheter som Tullen har lyft fram.

Finlands näringsliv rf, Finsk Handel rf, Centralhandelskammaren rf, Företagarna i Finland rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf understöder propositionsutkastet och framför i sina utlåtanden att lagändringen bör träda i kraft i brådskande ordning så att flygplatsbutikerna kan utnyttja den nya regleringen redan under skidsäsongen 2022.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 70 b och 72 i § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 70 b § 3 mom. och 72 i § 2 mom., sådana de lyder, 70 b § 3 mom. i lag 305/2016 och 72 i § 2 mom. i lag 505/2014, som följer:

70 b §

Skatt betalas inte på försäljning av varor för att medföras som personligt bagage i ett på en flygplats beläget tullager enligt artikel 240 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (*tullkodexen*) eller lager enligt 72 j §, om köparen reser till en plats utanför gemenskapen. Till en person som är bosatt eller stadigvarande vistas i Norge får dock skattefritt säljas endast alkoholdrycker, tobaksprodukter, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel.

72 i §

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på andra varor, om varorna är avsedda för en näringsidkare att säljas enligt 70 § 1 mom. 6 punkten för utrustning av ett luftfartyg, att säljas enligt 70 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 2 mom. eller 70 b § 3 mom. eller att på en plats som avses i 70 b § 3 mom. säljas för att medföras som bagage till resande till en annan medlemsstat, till resande i Finland eller till resande som återvänder till Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt har uppkommit den dag lagen träder i kraft eller därefter. Om skyldigheten att betala skatt har uppkommit före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 63 och 89 § i punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i punktskattelagen (182/2010) den finska språkdräkten i 63 § 1 mom. samt 89 § 2 mom., av dem den finska språkdräkten i 63 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1178/2016, som följer:

63 §

Uppdelning av flyttning

Avsändaren får under ett uppskovsförfarande dela upp en flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga energiprodukter i två eller flera flyttningar, om

- 1) den totala kvantiteten punktskattepliktiga produkter inte ändras,
- 2) uppdelningen sker i Finland eller på territoriet hos en annan medlemsstat som tillåter sådan uppdelning, och
- 3) Skatteförvaltningen eller de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten informeras om var flyttningen delas upp.

89 §

Försäljning av skattefria produkter på fartyg, luftfartyg och flygplatser

Skattefria är produkter som i en skattefri butik på en flygplats säljs till passagerare som reser till ett område utanför unionen för att medföras som resgods. Med skattefri butik avses ett skatteupplag enligt 6 § 4 punkten. I en sådan butik får produkter även säljas som skattepliktiga till andra passagerare.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 40 § i tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (549/2016) 40 § som följer:

40 §

Undantag för varningsmärkning i utrikestrafik

Vad som i 32 § 1 mom. 1 punkten, 36 § 1 mom. 5 punkten och 39 § 1 mom. föreskrivs om användningen av finska och svenska i varningsmärkningar tillämpas inte i fråga om försäljning av tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning

- 1) på fartyg och luftfartyg i yrkesmässig internationell trafik,
- 2) i en butik för skattefria varor på en flygplats, om produkterna säljs till passagerare som reser utomlands för att medföras på resan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 februari 2022

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

1.

Lag

om ändring av 70 b och 72 i § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i mervärdesskattelagen (1501/1993) 70 b § 3 mom. och 72 i § 2 mom., sådana de lyder, 70 b § 3 mom. i lag 305/2016 och 72 i § 2 mom. i lag 505/2014, som följer:

Gällande lydelse

70 b §

Skatt betalas inte på försäljning i ett tullager på en flygplats enligt artikel 240 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (tullkodexen) eller *på försäljning i ett lager enligt 72 j § av varor för att medföras som personligt bagage*, om köparen reser utanför Europeiska unionen. Till en person som är bosatt eller stadigvarande vistas i Norge får dock skattefritt säljas endast alkoholdrycker, tobaksprodukter, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel.

72 i §

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på andra varor, om varorna är avsedda för en näringsidkare att säljas enligt 70 § 1 mom. 6 punkten för utrustning av ett luftfartyg, *eller för att säljas enligt 70 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 2 mom. eller 70 b § 3 mom. eller för att säljas på en plats som avses i 70 b § 3 mom. till resande till en annan medlemsstat för att medtas som bagage.*

Föreslagen lydelse

70 b §

Skatt betalas inte på försäljning *av varor för att medföras som personligt bagage i ett på en flygplats beläget tullager* enligt artikel 240 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (*tullkodexen*) eller lager enligt 72 j §, om köparen reser *till en plats utanför gemenskapen*. Till en person som är bosatt eller stadigvarande vistas i Norge får dock skattefritt säljas endast alkoholdrycker, tobaksprodukter, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel.

72 i §

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på andra varor, om varorna är avsedda för en näringsidkare att säljas enligt 70 § 1 mom. 6 punkten för utrustning av ett luftfartyg, att säljas enligt 70 § 1 mom. 7 och 8 punkten och 2 mom. eller 70 b § 3 mom. eller att på en plats som avses i 70 b § 3 mom. *säljas för att medföras som bagage till resande till en annan medlemsstat, till resande i Finland eller till resande som återvänder till Finland.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt har uppkommit den dag lagen träder i kraft eller därefter. Om skyldigheten att betala skatt har uppkommit före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 63 och 89 § i punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i punktskattelagen (182/2010) den finska språkdräkten i 63 § 1 mom. samt 89 § 2 mom., av dem den finska språkdräkten i 63 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1178/2016, som följer:

Gällande lydelse

63 §

Uppdelning av flyttning

Avsändaren får under ett uppskovsförfarande dela upp en flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga energiprodukter i två eller flera flyttningar, om

1) den totala kvantiteten punktskattepliktiga produkter inte ändras,

2) uppdelningen sker i Finland eller på territoriet hos en annan medlemsstat som tillåter sådan uppdelning, och

3) Skatteförvaltningen eller de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten informeras om var flyttningen delas upp.

89 §

Försäljning av skattefria produkter på fartyg, luftfartyg och flygplatser

Skattefria är produkter som säljs i en skattefri butik på en flygplats till passagerare som reser utanför unionen för att medföras som resgods. Med skattefri butik avses skatteupplag enligt 6 § 5 punkten.

Föreslagen lydelse

63 §

Uppdelning av flyttning

Avsändaren får under ett uppskovsförfarande dela upp en flyttning av harmoniserade punktskattepliktiga *energiprodukter* i två eller flera flyttningar, om

1) den totala kvantiteten punktskattepliktiga produkter inte ändras,

2) uppdelningen sker i Finland eller på territoriet hos en annan medlemsstat som tillåter sådan uppdelning, och

3) Skatteförvaltningen eller de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten informeras om var flyttningen delas upp.

89 §

Försäljning av skattefria produkter på fartyg, luftfartyg och flygplatser

Skattefria är produkter som i en skattefri butik på en flygplats *säljs* till passagerare som reser *till ett område* utanför unionen för att medföras som resgods. Med skattefri butik avses *ett* skatteupplag enligt 6 § 4 punkten. *I en sådan butik får produkter även säljas som skattepliktiga till andra passagerare.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 40 § i tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (549/2016) 40 § som följer:

Gällande lydelse

40 §

Undantag för varningsmärkning i utrikestrafik

Vad som i 32 § 1 mom. 1 punkten, 36 § 1 mom. 5 punkten och 39 § 1 mom. föreskrivs om användningen av finska och svenska i varningsmärkningar tillämpas inte i fråga om försäljning av tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning på fartyg och luftfartyg i yrkesmässig internationell trafik eller i en butik för skattefria varor på en flygplats.

Föreslagen lydelse

40 §

Undantag för varningsmärkning i utrikestrafik

Vad som i 32 § 1 mom. 1 punkten, 36 § 1 mom. 5 punkten och 39 § 1 mom. föreskrivs om användningen av finska och svenska i varningsmärkningar tillämpas inte i fråga om försäljning av tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning

1) på fartyg och luftfartyg i yrkesmässig internationell trafik,

2) i en butik för skattefria varor på en flygplats, om produkterna säljs till passagerare som reser utomlands för att medföras på resan.

Denna lag träder i kraft den 20 .